Presentatie technische sessie Arnhem

Dr. Kristof Jacobs

5/4/2023

INHOUD

1. Wat is een burgerberaad (definitie en types)
2. Selectie deelnemers (representativiteit)
3. Groepsdiscussies (Deliberatie)
4. Rol raad (Politiek mandaat)

1.1 DEFINITIE

Definitie:

Een vorm van burgerparticipatie waarbij een gelote groep burgers op basis van informatie en deliberatie tot een beleidsadvies komt.

1.1 DEFINITIE

Definitie:

Een vorm van burgerparticipatie waarbij een gelote groep burgers op basis van informatie en deliberatie tot een beleidsadvies komt.

- Grootte: 100 tot 150 deelnemers / / 500-800 deelnemers (afhankelijk van type)
- Werkvorm: afwisseling gezamenlijk & kleine groepjes (meestal 6-8 personen)
- Duur: meestal 4 – 6 bijeenkomsten

1.2 TWEE TYPES BURGERBERAAD

Type 1:	Type 2:
Samenstelling: simpele loting (iedereen die antwoordt doet mee)	Samenstelling: dubbele loting (representatieve groep)
Werkvorm: geen professionele gespreksleiders	Werkvorm: wel professionele gespreksleiders

2. SELECTIE DEELNEMERS

LOTING

- Wat met mensen die zonder HBO/uni diploma?
- Wat met mensen die weinig vertrouwen hebben?
- Wat met het stille midden?

Keuze uit twee opties:

(1) Simpele loting *of* (2) dubbele loting

2. SELECTIE DEELNEMERS: SIMPELE LOTING

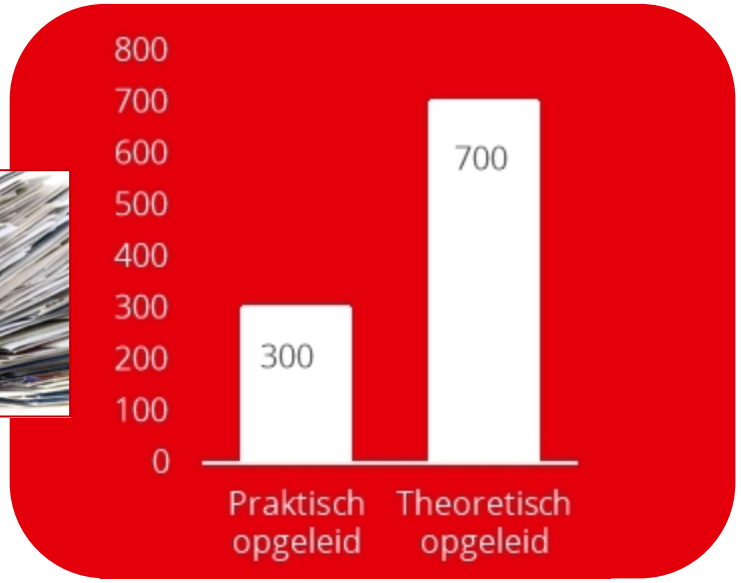
10.000 brieven
met uitnodiging

2. SELECTIE DEELNEMERS: SIMPELE LOTING

10.000 brieven
met uitnodiging

=

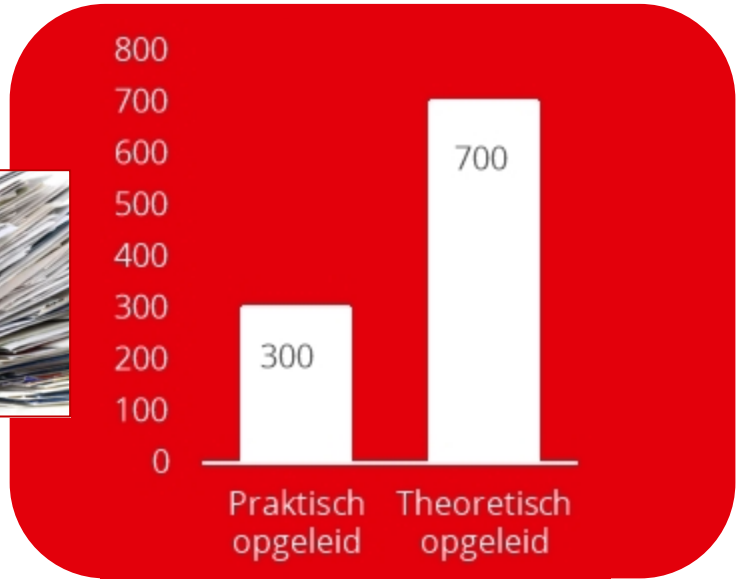

2. SELECTIE DEELNEMERS: SIMPELE LOTING

10.000 brieven
met uitnodiging

=

Voordeel : grotere groep
Nadeel : onrepresentatief

2. SELECTIE DEELNEMERS: DUBBELE LOTING

10.000 brieven
met uitnodiging

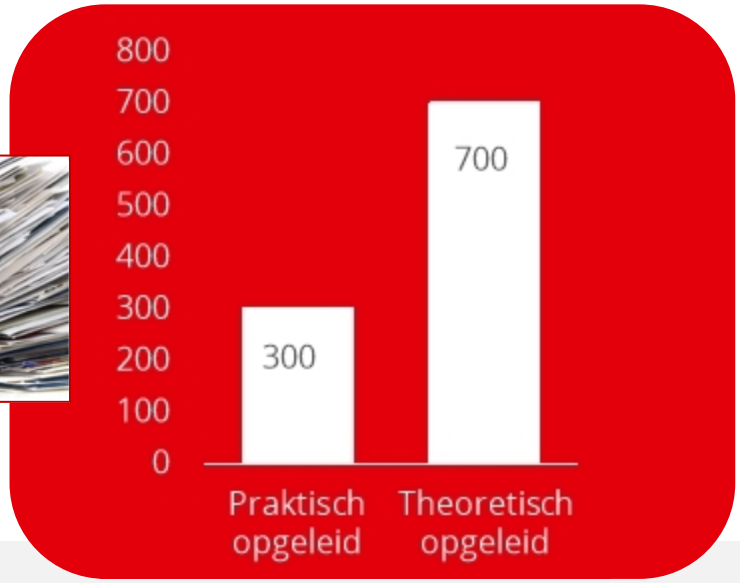

2. SELECTIE DEELNEMERS: DUBBELE LOTING

10.000 brieven
met uitnodiging

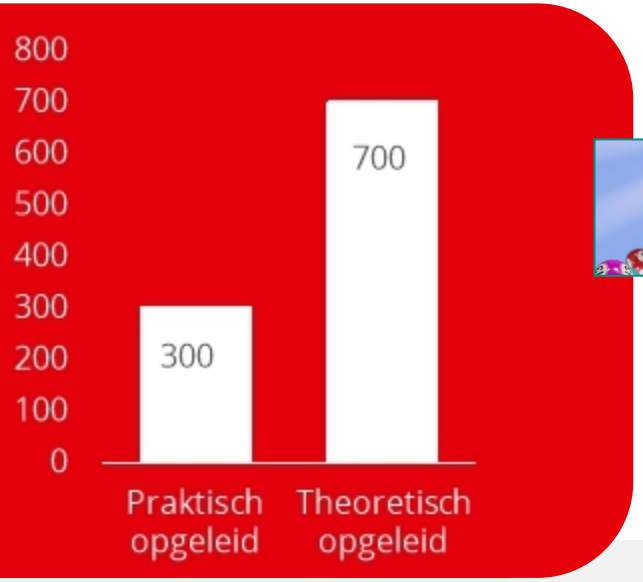

2. SELECTIE DEELNEMERS: DUBBELE LOTING

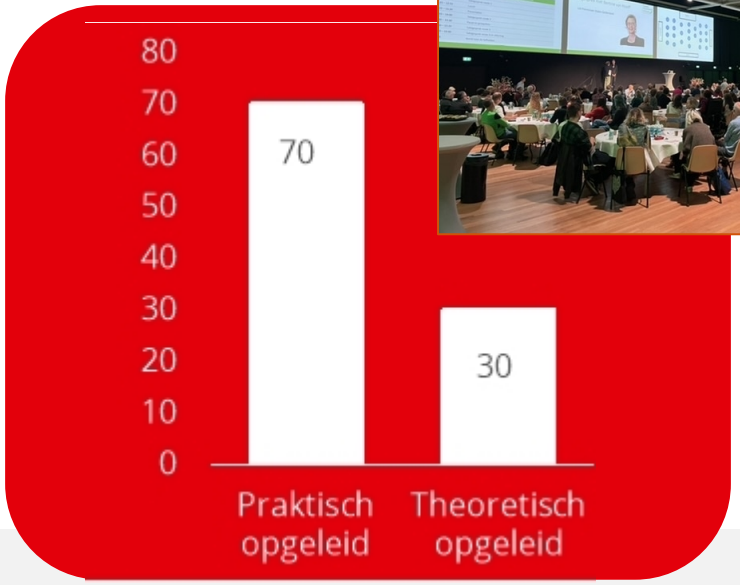
10.000 brieven
met uitnodiging

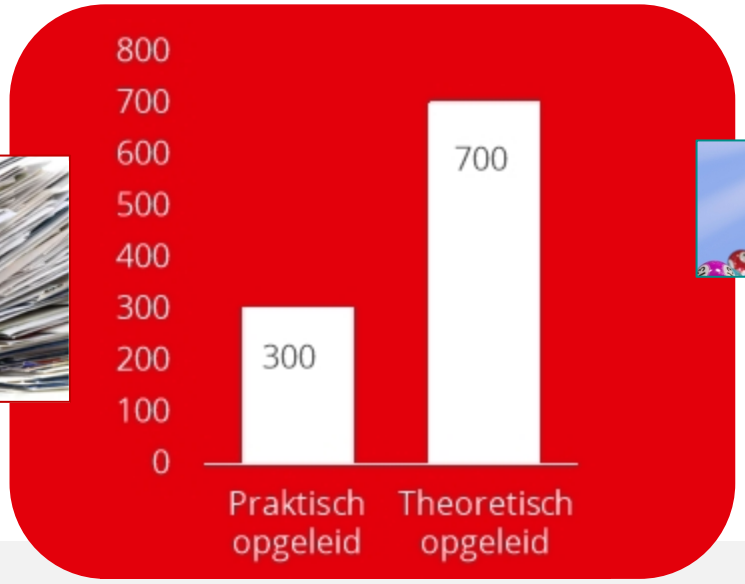
2. SELECTIE DEELNEMERS: DUBBELE LOTING

10.000 brieven
met uitnodiging

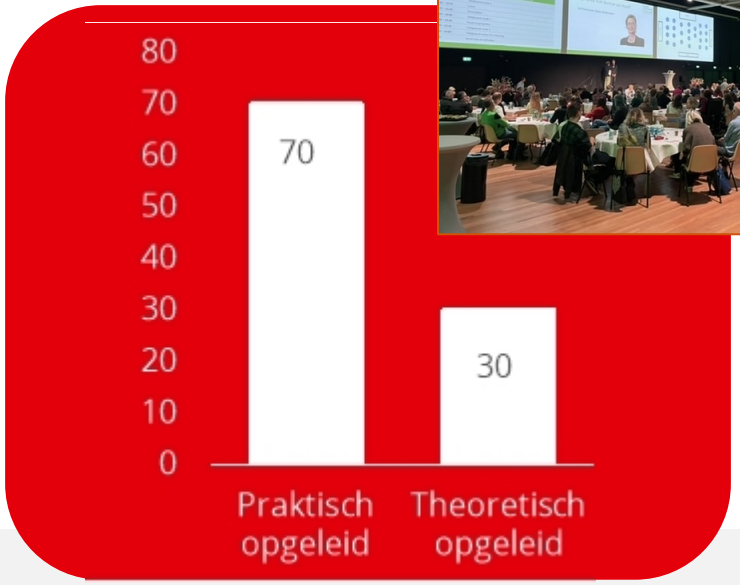

Voordeel : representatief
Nadeel : kleinere groep

3. GROEPSDISCUSSIES

Hoe voorkom je dat de groepsdiscussies worden gedomineerd door bepaalde mensen?

3. GROEPSDISCUSSIES

Optie 1. Geen gespreksleider (= chaos)

Optie 2. Burgers kiezen zelf een gespreksleider

Optie 3. Professionele gespreksleider

3. GROEPSDISCUSSIES

(Optie 1. Geen gespreksleider (= chaos))

Optie 2. Burgers kiezen zelf een gespreksleider

Optie 3. Professionele gespreksleider

3. GROEPSDISCUSSIES: BURGERS ALS GESPREKSLEIDER

Optie 2. Burgers kiezen zelf een gespreksleider

Voordeel : er is een gespreksleider, klinkt sympathiek (‘radicaal democratisch’)

Nadeel : meer conflict, meer schreeuwers i.p.v. iedereen, dominantie theoretisch opgeleiden, meer deelnemers ontevreden over proces, grote verschillen tussen groepjes

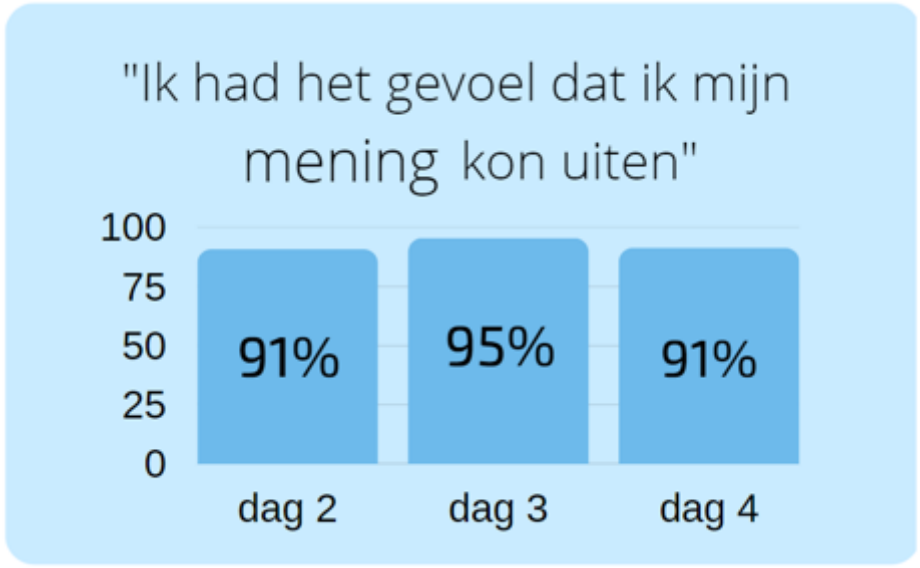
3. GROEPSDISCUSSIES

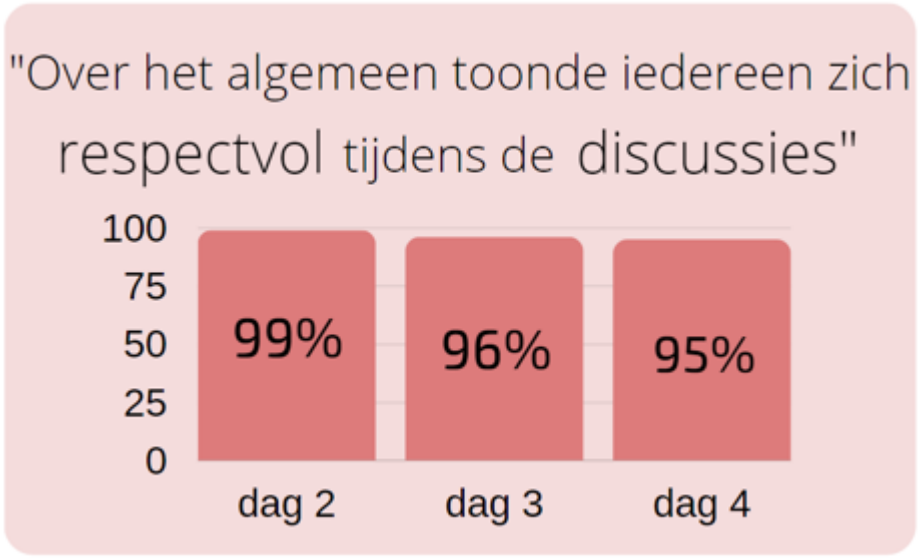
Optie 3. Professionele gespreksleider

Voordeel : Iedereen komt aan bod, weinig verschil tussen groepjes, minder conflict, geen dominantie theoretisch opgeleiden, deelnemers tevredener over het proces

Nadeel : vergt extra tijd/geld

Bron: Jacobs, Theuwis & Kindt, 2023

4. ROL VAN DE RAAD

- Kaderstellend
- Controlerend
- Volksvertegenwoordigend

4. ROL VAN DE RAAD

Vaststellen onderwerp, proces, vervolg

Presenteren/ vragen beantwoorden als expert

Proces **observeren**

Ontvangen advies

Voor

Tijdens

Na

Toespreken deelnemers

Deelnemen

Overleggen met deelnemers over wederzijdse verwachtingen

Opvolging officieel **verantwoorden**

4.1 EEN GOED ONDERWERP

- ✓ Binnen de samenleving bestaat er een *brede interesse*, het is een onderwerp waar men om geeft.
- ✓ Er moeten keuzes worden gemaakt, maar er zijn *geen duidelijke "juiste" keuzes*.
- ✓ *Nieuwe benaderingen* kunnen de samenleving vooruit helpen.
- ✓ Burgers hebben *nog geen gelegenheid gehad* om de verschillende aanpakken en hun gevolgen op lange termijn te overwegen.

- × Het is zeer technisch en vereist een technische oplossing.
- × Er is enkel een "ja" of "nee" antwoord nodig.
- × Er is een specifieke aanpak waarover reeds is beslist en de burgers moeten slechts pro forma hun goedkeuring geven.
- × Er is onmiddellijke actie nodig.
- × Het is enkel relevant voor een kleine belangengroep.

4.1 EEN GOED ONDERWERP

- ✓ Binnen de samenleving bestaat er een *brede interesse*, het is een onderwerp waar men om geeft.
- ✓ **Er moeten keuzes worden gemaakt, maar er zijn *geen duidelijke "juiste" keuzes*.**
- ✓ *Nieuwe benaderingen* kunnen de samenleving vooruit helpen.
- ✓ Burgers hebben *nog geen gelegenheid gehad* om de verschillende aanpakken en hun gevolgen op lange termijn te overwegen.

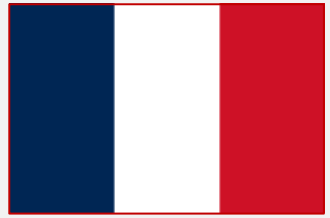
- × **Het is zeer technisch en vereist een technische oplossing.**
- × Er is enkel een "ja" of "nee" antwoord nodig.
- × Er is een specifieke aanpak waarover reeds is beslist en de burgers moeten slechts pro forma hun goedkeuring geven.
- × Er is onmiddellijke actie nodig.
- × Het is enkel relevant voor een kleine belangengroep.

4.2 VAN EEN GOED ONDERWERP NAAR EEN GOEDE VRAAG

- ✓ Streef naar *beknoptheid* en *duidelijkheid*.
- ✓ Zorg ervoor dat de vraag zo *precies* mogelijk weergeeft waar de besluitvormer uiteindelijk een beslissing over zal nemen.
- ✓ **Neem de *afwegingen* op in de vraag of in de ondersteunende verklaring.**
- ✓ **Deel het *probleem/dilemma*; verkoop geen oplossing.**

- ✗ Vermijd samengestelde vragen (twee vragen in één). Houd elke vraag apart.

4. VOORBEELDEN UIT DE PRAKTIJK

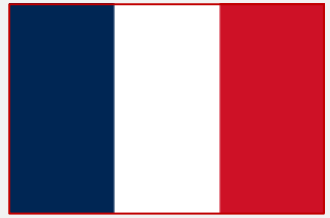

Het vaststellen van structurele maatregelen om, in de geest van sociale rechtvaardigheid, de CO2-uitstoot in Frankrijk tegen 2030 met ten minste 40% te verminderen ten opzichte van 1990

- ✓ Binnen de samenleving bestaat er een *brede interesse*, het is geen onderwerp waar niemand van wakker ligt.
- ✓ Er moeten keuzes worden gemaakt, maar er zijn *geen duidelijke "juiste" keuzes*.
- ✓ *Nieuwe benaderingen* kunnen de samenleving vooruit helpen.
- ✓ Burgers hebben *nog geen gelegenheid gehad* om de verschillende aanpakken en hun gevolgen op lange termijn te overwegen.

- × Het is zeer technisch en vereist een technische oplossing.
- × Er is enkel een "ja" of "nee" antwoord nodig.
- × Er is een specifieke aanpak waarover reeds is beslist en de burgers moeten slechts pro forma hun goedkeuring geven.
- × Er is onmiddellijke actie nodig.
- × Het is enkel relevant voor een kleine belangengroep.

4. VOORBEELDEN UIT DE PRAKTIJK

Het vaststellen van structurele maatregelen om, in de geest van sociale rechtvaardigheid, de CO2-uitstoot in Frankrijk tegen 2030 met ten minste 40% te verminderen ten opzichte van 1990

FAILED

- ✓ Binnen de samenleving bestaat er een *brede interesse*, het is geen onderwerp waar niemand van wakker ligt.
- ✓ Er moeten keuzes worden gemaakt, maar er zijn *geen duidelijke "juiste" keuzes*.
- ✓ *Nieuwe benaderingen* kunnen de samenleving vooruit helpen.
- ✓ Burgers hebben *nog geen gelegenheid gehad* om de verschillende aanpakken en hun gevolgen op lange termijn te overwegen.

- × Het is zeer technisch en vereist een technische oplossing.
- × Er is enkel een "ja" of "nee" antwoord nodig.
- × Er is een specifieke aanpak waarover reeds is beslist en de burgers moeten slechts pro forma hun goedkeuring geven.
- × Er is onmiddellijke actie nodig.
- × Het is enkel relevant voor een kleine belangengroep.

4. VOORBEELDEN UIT DE PRAKTIJK

De aanpak van de economische crisis: belastingen en uitgaven.

"Moeten we ons bij de aanpak van de economische crisis meer richten op belastingverhogingen of op bezuinigingen?"

- ✓ Streef naar *beknoptheid* en *duidelijkheid*.
- ✓ Zorg ervoor dat de vraag zo *precies* mogelijk weergeeft waar de besluitvormer uiteindelijk een beslissing over zal nemen.
- ✓ Neem de *afwegingen* op in de vraag of in de ondersteunende verklaring.
- ✓ Deel het *probleem/dilemma*; verkoop geen oplossing.

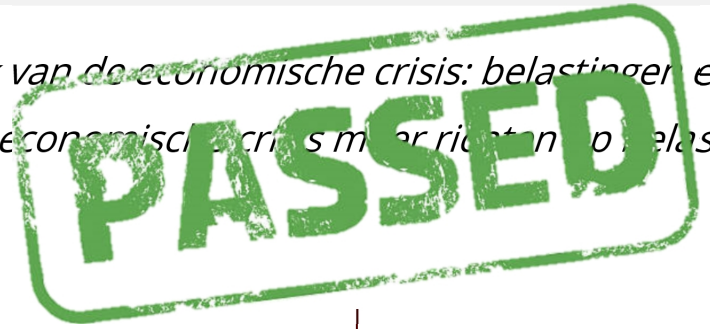
- ✗ Vermijd samengestelde vragen (twee vragen in één). Houd elke vraag apart.

4. VOORBEELDEN UIT DE PRAKTIJK

De aanpak van de economische crisis: belastingen en uitgaven.

"Moeten we ons bij de aanpak van de economische crisis meer richten op belastingverhogingen of op bezuinigingen?"

- ✓ Streef naar *beknoptheid* en *duidelijkheid*.
- ✓ Zorg ervoor dat de vraag zo *precies* mogelijk weergeeft waar de besluitvormer uiteindelijk een beslissing over zal nemen.
- ✓ Neem de *afwegingen* op in de vraag of in de ondersteunende verklaring.
- ✓ Deel het *probleem/dilemma*; verkoop geen oplossing.

- ✗ Vermijd samengestelde vragen (twee vragen in één). Houd elke vraag apart.

Heeft u vragen over ons onderzoek? Neem dan contact op met Kristof Jacobs (kristof.jacobs@ru.nl).

- Extra slides die misschien nuttig kunnen zijn

TWEE TYPES

Burgerberaad kan draagvlak vergroten (maar is geen wondermiddel)

- Loting? → diverse groep deelnemers

✓ “Mensen zoals mezelf”

✓ Face-to-face

✓ Experts

✓ Adviserend

WAAR MOET JE OP LETTEN?

Betrek de bredere samenleving

1. Onrechtstreeks
   - Media

2. Rechtstreeks
   - Referendum
   - Online peiling

WAT KAN JE ER MEE?

- Burgerperspectief:

  “De creativiteit, ervaringsdeskundigheid en expertise van burgers”

- ‘Nieuwe impuls’

WIE MOET HET ORGANISEREN?

Betrek politici

Wie moet het organiseren?

1. Serieus nemen
2. Burgers maken geen onderscheid

WIE MOET HET ORGANISEREN?

Betrek politici

Wie moet het organiseren?

1. Serieus nemen
2. Burgers maken geen onderscheid

REPRESENTATIVITEIT

		Theoretisch opgeleid (HBO/WO)	Leeftijd (50-plus)
Burgerberaad Type 1			
	Flevotop	72%	78%
	G1000 Groningen	77%	55%
	G1000 Amersfoort	77%	60%
	G1000 Uden	57%	78%
	G1000 Kruiskamp	85%	27%
	Burgertop Amsterdam	75%	78%
Type 2			
	Burgerforum Gelderland	45%	49%
	Mini-burgerberaad Amsterdam	*(88%)*	32%
	Burgerforum Kiesstelsel (2006)	*(?)*	38%

REPRESENTATIVITEIT

		Theoretisch opgeleid (HBO/WO)	Leeftijd (50-plus)
Burgerberaad Type 1			
	Flevotop	72%	78%
	G1000 Groningen	77%	55%
	G1000 Amersfoort	77%	60%
	G1000 Uden	57%	78%
	G1000 Kruiskamp	85%	27%
	Burgertop Amsterdam	75%	78%
Type 2			
	Burgerforum Gelderland	45%	49%
	Mini-burgerberaad Amsterdam	*(88%)*	32%
	Burgerforum Kiesstelsel (2006)	*(?)*	38%

3. GROEPSDISCUSSIES: BURGERS ALS GESPREKSLEIDER

Tabel 4.2 Waardering kwaliteit gesprekken (percentage dat een positief tot zeer positief antwoord geeft)[2]

	Amersfoort	Uden	Kruiskamp	Amsterdam	Groningen
Vrij om te zeggen	81,5	82,5	71,4	88,9	83,9
Voelt zich gehoord	72,6	60	42,8	82,2	72,3
Constructieve bijdrage anderen	n.b.	57,5	42,8	82,2	59,8

Bron: Michels & Binnema, 2016 p, 51